

Briuselis, 2019 m. spalio 4 d.
(OR. en)

12795/19

ENV 827
DEVGEN 188
ECO 103
SAN 418
PECHE 429
AGRI 482
IND 247
CHIMIE 128
ENER 454
RECH 451
TRANS 469

POSĖDŽIO REZULTATAI

nuo:	Tarybos generalinio sekretoriato
kam:	Delegacijoms
Dalykas:	8-oji aplinkosaugos veiksmų programa. Pakeiskime tendencijas drauge – Tarybos išvados

Delegacijoms priede pateikiamos Tarybos išvados pirmiau minėta tema „8-oji aplinkosaugos veiksmų programa. Pakeiskime tendencijas drauge“, kurias 2019 m. spalio 4 d. įvykusiame 3716-ame posėdyje priėmė Taryba.

8-oji aplinkosaugos veiksmų programa. Pakeiskime tendencijas drauge

– Tarybos išvados –

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

PRIMINDAMA, kad jau daugiau nei 40 metų aplinkosaugos veiksmų programos (AVP), rengiamos kartu su visais atitinkamais suinteresuotaisiais subjektais, yra ES aplinkos ir klimato politikos pagrindas, kuris padėjo pasiekti aplinkos apsaugos tikslus ir integruoti aplinkos aspektą į kitų sričių ES politiką;

PRIMINDAMA, kad pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 192 straipsnio 3 dalies nuostatas ES pagal įprastą teisėkūros procedūrą priima AVP, kurių tikslas yra nustatyti strategines gaires ir užtikrinti nuspėjamus ir suderintus Europos aplinkos ir kovos su klimato kaita politikos veiksmus;

PRIMINDAMA Europos Parlamento ir Tarybos sprendimą dėl bendrosios Sąjungos aplinkosaugos veiksmų programos iki 2020 m. „Gyventi gerai pagal mūsų planetos išgales“¹ (7-oji AVP), kuriame išdėstyta 2050 m. vizija, pagal kurios argumentaciją aplinkos ir kovos su klimato kaita politika apibūdinama kaip žaliojo ekonomikos augimo, planetos sveikatos ir didesnės žmonių gerovės užtikrinimo varomoji jėga;

PRIMINDAMA 2030 m. Jungtinių Tautų darnaus vystymosi darbotvarę, darnaus vystymosi tikslus (DVT) ir Komisijos diskusijoms skirtą dokumentą „Darni Europa – iki 2030 m.“;

¹ OL L 354, 2013 12 28, p. 171.

PRIMINDAMA Jungtinių Tautų bendrąją klimato kaitos konvenciją, 2015 m. gruodžio mėn. Paryžiaus susitarimą, Komisijos komunikatą „Švari mūsų visų planeta“, kuriame pateikiama strateginė klestinčios, modernios ir konkurencingos neutralizuoto poveikio klimatui ES ekonomikos ateities vizija iki 2050 m. ir Tarpvyriausybės klimato kaitos komisijos specialiąją ataskaitą dėl visuotinio atšilimo 1,5°C;

PRIMINDAMA Tarpvyriausybės mokslinės politinės biologinės įvairovės ir ekosisteminių paslaugų platformos (IPBES) 2019 m. visuotinio biologinės įvairovės ir ekosisteminių paslaugų vertinimo ataskaitos išvadas, kuriose įspėjama, kad visame pasaulyje gamta nyksta sparčiau nei bet kada per visą žmonijos istoriją ir kad rūšių išnykimo tempas spartėja, o tai labai neigiamai atsiliepia gamtos teikiamiems produktams ir paslaugoms, taip pat žmonėms visame pasaulyje;

PRIMINDAMA Pasaulinės aplinkos apžvalgos 6-ąją ataskaitą, leidinį „II Pasaulinė cheminių medžiagų perspektyva“, 2019 m. pasaulinių išteklių apžvalgą ir Europos aplinkos agentūros metines aplinkos rodiklių ataskaitas;

PRIMINDAMA 2019 m. birželio 20 d. Europos Vadovų Tarybos priimtą naują 2019–2024 m. strateginę darbotvarkę, kurioje patvirtintas skubus poreikis sukurti neutralaus poveikio klimatui, žalią, teisingą ir socialinę Europą;

PRIMINDAMA išrinktosios Komisijos pirmininkės ketinimą pristatyti Europos žaliąjį kursą;

PRIMINDAMA Europos Parlamento rezoliuciją dėl 7-osios AVP įgyvendinimo ir Regionų komiteto nuomonę „8-osios AVP kūrimas“;

PRIMINDAMA Tarybos išvadas:

- „Siekiant vis darnesnės Sąjungos iki 2030 m.“²;
- „Siekiant Sąjungos tvarios cheminių medžiagų politikos strategijos“³;
- Didesnis žiediškas. Perėjimas prie tvarios visuomenės⁴;

² Dok. 8286/19.

³ Dok. 10713/19.

⁴ Dok. 12791/19.

1. PABRĖŽIA, kad gerai veikiančios ekosistemos ir jų teikiamos paslaugos yra teisingos, sveikos ir klestinčios visuomenės pagrindas, ir PABRĖŽIA, kad veikti reikia skubiai, nes buvo peržengtos įvairios planetos galimybių ribos, ir kad klimato kaita, tarša, biologinės įvairovės nykimas ir vis greičiau augantis gamtos išteklių poreikis kelia grėsmę dabartinės ir ateities kartų gerovei ir perspektyvoms; TVIRTINA, kad nesiimant veiksmų dabar patiriamas didelis neigiamas poveikis aplinkai, žmonių sveikatai, gerovei ir ekonomikai; PRIMENA, kad Sąjunga yra įsipareigojusi užtikrinti aukšto lygio aplinkos ir žmonių sveikatos apsaugą, gerinti aplinkos kokybę ir kovoti su klimato kaita;

7-osios aplinkosaugos veiksmų programos vertinimas

2. PALANKIAI VERTINA Komisijos ataskaitą dėl 7-osios AVP vertinimo;
3. PRIPAŽIŪSTA pagrindines Komisijos ataskaitos išvadas, kad 2050 m. vizija ir trys teminiai prioritetai⁵ tebėra aktualūs; vis dėlto YRA LABAI SUSIRŪPINUSI, kad aplinkos ir kovos su klimato kaita politikos srityse vis dar išlieka didelių iššūkių;
4. PAŽYMI, kad atlikus vertinimą nustatyta, jog padaryta tam tikra pažanga siekiant 7-ojoje AVP nustatytų tikslų, bet mažiausiai pažangos padaryta įgyvendinant veiksmus, susijusius su gamtiniu kapitalu, aplinka ir sveikata, susirūpinimą keliančių aplinkos apsaugos klausimų sprendimu ir integravimu į kitų sričių politiką;

⁵ Saugoti, tausoti ir puoselėti Sąjungos gamtinį kapitalą; pasiekti, kad Sąjungos ekonomika taptų konkurencinga ir efektyvaus išteklių naudojimo, žaliaja ir mažo anglies dioksido kiekio technologijų ekonomika; apsaugoti Sąjungos piliečius nuo neigiamo su aplinka susijusio poveikio ir rizikos sveikatai bei gerovei.

5. PRITARIA vertinimo išvadai, kad 7-oji AVP teikia didelę pridėtinę vertę aplinkos ir kovos su klimato kaita politikos srityje; atsižvelgdama į tai, PABRĖŽIA, kad pagal 7-ąją AVP nustatyta patikima strategija ir tvirti bei darnūs ryšiai su nacionalinėmis strategijomis, padedama užtikrinti geriau nuspėjamus, sparčiau įgyvendinamus ir geriau koordinuojamus veiksmus aplinkos ir klimato kaitos politikos srityje ir ES sudaromos sąlygos kalbėti vienu balsu tarptautinėse derybose dėl aplinkos;
6. PRIMENA, kad 7-oji AVP galioja iki 2020 m. gruodžio 31 d.; PRAŠO Komisijos ir valstybių narių dėti daugiau pastangų siekiant užbaigti įgyvendinti veiksmus pagal prioritetinius tikslus, visų pirma susijusius su gamtinio kapitalo, biologinės įvairovės ir ekosisteminių paslaugų, sveikatos, oro taršos, vandens kokybės, pavojingų cheminių medžiagų ir investicijų sritimis; PRIMYGTINAI RAGINA Komisiją daugiau nedelsiant, glaudžiai bendradarbiaujant su valstybėmis narėmis ir Sąjungos institucijomis bei vadovaujantis 7-ąja AVP bei Tarybos išvadomis „Siekiant Sąjungos tvarios cheminių medžiagų politikos strategijos“, pateikti Sąjungos netoksiškos aplinkos strategiją, kurioje būtų visapusiškai sprendžiami su endokrinine sistema ardančiomis medžiagomis, cheminių medžiagų sudėtinio poveikiu ir nanomedžiagomis susiję klausimai;

8-oji aplinkosaugos veiksmų programa

7. RAGINA Komisiją ne vėliau kaip 2020 m. pradžioje pateikti plataus užmojo konkretesnę pasiūlymą dėl 2021–2030 m. 8-osios AVP, kad būtų išvengta spragos tarp 7-osios AVP ir 8-osios AVP, kaip reikalaujama pagal Sprendimo dėl 7-osios AVP 4 straipsnį; ir PABRĖŽIA, kad 8-ojoje AVP turėtų būti remiamasi 7-osios AVP vertinimo ataskaitos išvadomis, taip pat naujausiais turimais moksliniais duomenimis ir žiniomis, įskaitant Europos aplinkos būklės ir raidos perspektyvų ataskaitą (SOER 2020), atsižvelgiant į padėties įvairiuose Sąjungos regionuose įvairovę ir SESV 191 straipsnio 3 dalį;

8. RAGINA Komisiją šiuo atžvilgiu atitinkamai pakartotinai nustatyti ar identifikuoti bendrus prioritetinius strateginių veiksmų tikslus pagal 8-ąją AVP, laikantis 7-ojoje AVP nustatytos 2050 m. vizijos, kartu išlaikant aiškų užsibrėžimą kuo greičiau ir ne vėliau kaip 2030 m. pasiekti konkrečių rezultatų, kad 8-oji AVP būtų aplinkosaugos ramstis ES įgyvendinant Darbotvarkę iki 2030 m.; šiuo požiūriu PABRĖŽIA, kad būtina sparčiau įgyvendinti Darbotvarkę iki 2030 m. tiek pasauliniu, tiek vidaus lygmeniu – nes tai yra vienas iš visa apimančių ES prioritetų – jos piliečių naudai ir siekiant išsaugoti jos patikimumą Europoje ir pasaulyje;
9. PRAŠO Komisijos į 8-ąją AVP įtraukti tinkamai apibrėžtą stebėsenos mechanizmą, kuriuo būtų užtikrinta atsakomybė ir įsipareigojimų vykdymas bei aiškūs, rezultatais grindžiami rodikliai pažangai įvertinti; šis stebėsenos mechanizmas turėtų būti grindžiamas esamomis ataskaitų teikimo ir duomenų rinkimo priemonėmis (pvz., aplinkos nuostatų įgyvendinimo peržiūra, Europos semestru, SOER, darnaus vystymosi tikslais ir kt.), kartu vengiant dubliavimosi ir papildomos administracinės naštos valstybėms narėms ir kitiems ataskaitas teikiantiems subjektams; be to, į 8-ąją AVP reikėtų įtraukti laikotarpio vidurio peržiūrą 2024 m., kad būtų galima įvertinti padėtį ir spręsti kylančias aplinkosaugos problemas;
10. MANO, kad 8-oji AVP turėtų būti aktuali visiems suinteresuotiesiems subjektams ir geriau integruoti įvairius valdymo lygmenis, visus susijusius subjektus ir naujas partnerystes, taip pat tarptautinių susitarimų plėtojimą; PABRĖŽIA, kad į 8-ąją AVP turi būti įtrauktas aplinkos valdymas, įskaitant skaidrumą, informavimą, visuomenės dalyvavimą ir teisę kreiptis į teismą; PABRĖŽIA, kad reikia gerinti Sąjungos teisės aktų įgyvendinimą ir vykdymo užtikrinimą, taip pat informavimo ir komunikavimo veiklą bei visuomenės sąmoningumo didinimą; PAŽYMI, kad reikia palengvinti keitimąsi praktine patirtimi ir geriausios praktikos pavyzdžiais ir remti valdžios institucijų pastangas įgyvendinti aplinkosaugos teisės aktus ir užtikrinti jų vykdymą;

11. PABRĖŽIA, kad Europos klimato ir aplinkosaugos uždaviniai yra sisteminio pobūdžio, reikia dirbti su politikos priemonių paketais atsižvelgiant į platesnę darnumo perspektyvą, integruojant visus tris darnaus vystymosi aspektus, visapusiškai pasinaudojant galimybėmis užtikrinti įvairių sričių aplinkosaugos politikos – be kita ko, susijusios su klimatu, gamta, biologine įvairove, oro kokybe ir sveika gyvenamąja aplinka, vandens ištekliais ir žiedine ekonomika – tarpusavio naudą ir sinergiją ir integruojant aplinkosaugos aspektą, kaip išdėstyta Komisijos diskusijoms skirtame dokumente dėl darnaus vystymosi tikslų, ypač daug dėmesio skiriant prekybos, žemės ūkio ir maisto, miškininkystės, žuvininkystės, energetikos, kasybos, pramonės, civilinės saugos, pastatų, infrastruktūros, skaitmeninei ir transporto bei judumo politikai; PABRĖŽIA, kad pirmenybę reikia teikti veiksams, kuriais siekiama pereiti prie žaliosios ekonomikos, kad tai būtų daroma teisingai ir rengiant ES socialinę, ekonominę ir finansų politiką būtų geriau integruojami aplinkos ir klimato aspektai;
12. PABRĖŽIA, jog svarbu gerinti aplinkosaugos politikos finansavimą ir tvarų finansavimą siekiant pereiti prie žaliosios ekonomikos; PABRĖŽIA, jog svarbu, kad atsakingos bendrovės į savo verslo planus įtrauktų aplinkosaugos tikslus; šiuo požiūriu PABRĖŽIA, kad reikia sutelkti privačiojo ir viešojo sektorių investicijas siekiant pereiti prie žaliosios ekonomikos, išorinio poveikio aplinkai ir socialinio poveikio kainą internalizuoti į rinkos kainas ir palaipsniui panaikinti aplinkai kenksmingas subsidijas; DAR KARTĄ AKCENTUOJA svarbą programos „Europos horizontas“ vaidmenį skatinant inovacijas ir ardomasias technologijas siekiant pereiti prie žaliosios ekonomikos; PRITARIA tam, kad būtų toliau įgyvendinamas Tvaraus augimo finansavimo veiksmų planas, visų pirma jo principai, kuriais palengvinamos tvarios investicijos;

13. PABRĖŽIA, kad svarbu apsaugoti mūsų piliečių sveikatą, visų pirma sutelkiant dėmesį į oro kokybės bei vandens kokybės gerinimą ir visų susirūpinimą keliančių medžiagų, ypač labai didelį susirūpinimą keliančių cheminių medžiagų, kurios pateikiamos rinkai arba išleidžiamos į aplinką visoje Europoje, poveikio prevencijos arba to poveikio kuo didesnio sumažinimo užtikrinimą;
14. PABRĖŽIA, kad reikia paspartinti perėjimą prie efektyvaus išteklių naudojimo, žiedinės, netoksiškos, saugios ir neutralaus poveikio klimatui ekonomikos, pasižyminčios saugiais ir tvariais gamybos ir vartojimo modeliais, ir užtikrinti, kad formuojant ES konkurencingumo, pramonės, prekybos ir skaitmeninę politiką taip pat būtų prisidedama prie šio tikslo; šiuo požiūriu PABRĖŽIA, kad svarbu pereiti prie netoksinių žiedinių medžiagų naudojimo ciklą tobulinant produktų ekologinį projektavimą ir kuo aktyviau naudojant tvarias atsinaujinančias ir antrines žaliavas, kurios būtų saugios žmonių sveikatos ir aplinkos požiūriu; ir RAGINA Komisiją parengti naują žiedinės ekonomikos veiksmų planą ir ilgalaikę strateginę programą, įskaitant bendrą viziją, skirtus žiedinei ekonomikai;
15. RAGINA Komisiją užtikrinti, kad 8-oji AVP būtų suderinta su Paryžiaus susitarimo tikslu dėti pastangas siekiant apriboti temperatūros kilimą, kad jis nebūtų didesnis kaip 1,5°C, ir su būsima ES ilgalaikę strategija dėl neutralaus poveikio klimatui ekonomikos;
16. PABRĖŽIA, kad reikia skubiai imtis papildomų veiksmų, kad būtų apsaugota ir atkurta sausumos, gelavandenė ir jūrų biologinė įvairovė ir ekosisteminės paslaugos, propaguoti gamtos procesais grindžiamus sprendimus ir toliau remti tvarų dirvožemio valdymą; ir RAGINA Komisiją imtis veiksmų siekiant reaguoti į iššūkius, akcentuotus IPBES 2019 m. visuotinio biologinės įvairovės ir ekosisteminių paslaugų vertinimo ataskaitoje, be kita ko, penkių pagrindinių biologinės įvairovės nykimo veiksnių atžvilgiu;

17. PABRĖŽIA, kad į 8-ąją AVP reikia įtraukti plataus užmojo, tikroviškus ir išmatuojamos biologinės įvairovės tikslus, užtikrinti tinkamą ir nuoseklų biologinės įvairovės veiksmų finansavimą, tęsti darbą, susijusį su rodikliais, kad būtų galima tinkamai įvertinti rezultatus, ir prisidėti prie Darnaus vystymosi darbotvarkės iki 2030 m.; PRIPAŽIŠTA, kad į sektorių politiką reikia visapusiškai įtraukti ir integruoti biologinės įvairovės aspektą, *inter alia*, parengiant sektorių veiksmų planus, kuriuose būtų sprendžiami su biologinės įvairovės nykimą lemiančiais veiksniais susiję klausimai; RAGINA Komisiją peržiūrėti ES biologinės įvairovės strategiją, atsižvelgiant į 2020 m. įvyksiančios Biologinės įvairovės konvencijos šalių konferencijos rezultatus;
18. PABRĖŽIA ES vertybių ir ES aplinkosaugos standartų propagavimo visame pasaulyje privalumus ne tik siekiant ginti tarptautinę taisyklėmis grindžiamą tvarką, bet ir būti pradininkais perėjimo prie žaliosios ir įtraukios ekonomikos srityje, padedant ES apibrėžti pasaulinius standartus ir pasinaudoti tvirtu konkurenciniu pranašumu; AKCENTUOJA, kad reikia išsaugoti Europos standartus ir užtikrinti, kad prekybos politika labiau atitiktų ES darnaus vystymosi vertybes, įskaitant kovą su klimato kaita ir biologinės įvairovės nykimu;
19. PABRĖŽIA skaitmeninimo ir naujų technologijų, pvz., palydovų duomenų, nuotolinio stebėjimo ir dirbtinio intelekto potencialą; RAGINA Komisiją sistemingai nagrinėti galimybes ir galimus pavojus bei iššūkius, susijusius su skaitmenine transformacija; PABRĖŽIA, kad reikia gerinti duomenų rinkimą, analizę ir naudojimą ir išnaudoti suvestinių duomenų galimybes norint pasiekti rezultatų, išplėsti žinių bazę, skatinti ekologines inovacijas ir užtikrinti, kad perėjimas prie žaliosios ekonomikos suteiktų galimybių pasitelkiant naujus verslo modelius, procesus, produktus ir paslaugas; RAGINA Komisiją ir valstybes nares gerinti prieigą prie aplinkosaugos duomenų bei informacinių sistemų ir jų naudojimą ir propaguoti geriausią praktiką;

20. PABRĖŽIA, kad prieš priimant 8-ąją AVP ir visą jos galiojimo laikotarpį į aktyvų dialogą reikia įtraukti pilietinę visuomenę, įskaitant jaunimą, privatųjį sektorių ir akademinę bendruomenę; AKCENTUOJA svarbų miestų vaidmenį įgyvendinant AVP ir skatinant visuomenės dalyvavimą.
-